

	<p><i>Verantwoording:</i> <i>Bij deze analyse van de verkiezingsprogramma's is gekeken welke concrete maatregelen partijen op het onderwerp digitale innovatie voorstellen. Maatregelen zijn hier letterlijk weergegeven, op de volgorde zoals verwoord in het programma.</i></p>
<p>Buurtinformatienetwerken</p>	<p>We moedigen de ontwikkeling van initiatieven als buurtapps, wijkpreventieteams en burgerfora aan. Met buurtinformatienetwerken die zij zelf oprichten, kunnen de bewoners de politie helpen inbrekers op te pakken en inbraken te voorkomen. Inwoners kunnen ook samen met de gemeente verloedering in de buurt aanpakken zodat het veiligheidsgevoel toeneemt. We willen dan ook dat politie en gemeenten de buurtinformatienetwerken ondersteunen. (p.12)</p>
<p>Cybercrime</p>	<p>Ook criminelen gaan met hun tijd mee. Steeds meer misdaad vindt plaats via internet. Cybercrime willen we opsporen en strenger bestraffen. Daarnaast willen we het voorkomen, bijvoorbeeld door voorlichting over veilig internetgebruik. Maar ook door het inzetten van gespecialiseerde teams van politie en justitie, die hacken als speciale opsporingsbevoegdheid hebben en nauw samenwerken met banken en bedrijven. De beschikbare kennis bij politie en justitie op het gebied van cybercrime en computergelateerde misdaad moet worden vergroot om de opsporing te verbeteren. Onze belangrijkste digitale systemen en netwerken moeten zo goed mogelijk worden beveiligd. We mogen criminelen niet de kans geven om Nederland plat te leggen met een cyberaanval. (p. 14)</p>
<p>Geheimhouding gemeenten</p>	<p>Burgemeesters zijn verantwoordelijk voor de veiligheid in hun gemeente, maar beschikken niet altijd over alle relevante informatie. Wij willen in de wet regelen dat ze recht hebben op die informatie. Burgemeesters krijgen dan net als het openbaar ministerie het recht om de informatie geheim te houden, zodat ze niet gedwongen kunnen worden de informatie prijs te geven. Bij het toepassen van bovengenoemde maatregelen wordt altijd het belang van privacy meegewogen. De overheid moet terughoudend zijn in het verzamelen en gebruiken van persoonlijke informatie van Nederlanders. Daarom willen wij dat altijd kritisch en secuur wordt omgegaan met persoonsgegevens en andere informatie. (p. 14)</p>
<p>Europese Digitale Markt</p>	<p>De interne markt is de hoeksteen van de Europese samenwerking en van groot belang voor een handelsland als Nederland. Dit geldt zowel voor een fysieke interne markt, als een digitale interne markt. Die interne markt staat of valt met eerlijke concurrentie. Daarom willen wij dat er strenger wordt opgetreden tegen landen die hun eigen bedrijven beschermen tegen de gezonde concurrentie uit andere lidstaten. Aan protectionisme moet een einde komen. Bij schendingen van de interne markt moet de Europese Commissie een effectieve scheidsrechter zijn en juridische maatregelen nemen tegen die landen. Nederland dient dat zelf ook te doen in gevallen waarin Nederlandse bedrijven door buitenlandse overheden worden tegengewerkt als ze in die landen zaken willen doen. Om onze eigen ondernemers niet zelf in de wielen te rijden, voeren we Europese regels bovendien niet extra streng uit in Nederland. (p. 25)</p>

Cyberwarfare	Ontwikkelingen in cyberspace gaan razendsnel. Daarin moet Defensie meegaan en bij voorkeur vooroplopen. Cybercapaciteiten (zowel offensief als defensief) zijn onmisbaar in de conflicten van vandaag en morgen. Nederland wordt nu al dagelijks geconfronteerd met digitale aanvallen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de digitale weerbaarheid van Defensie. Om ook in de toekomst ons mannetje te staan tegen digitale dreigingen, moeten we deze capaciteit de komende jaren verder uitbreiden. Om dit te bereiken, willen we Defensie nog aantrekkelijker maken voor cyberprofessionals. Daarom zetten wij in op moderne en flexibele arbeidsvoorwaarden en een intensieve samenwerking met het bedrijfsleven. (p. 28)
Werkeloosheid	Wij willen meer ondersteuning bij werkloosheid. Sociale voorzieningen, zoals een uitkering voor werkloosheid, moeten er zijn om de eerste klap op te kunnen vangen op de momenten dat het echt tegenzit. Daarom willen we dat je in de eerste drie maanden na het verlies van je baan een hogere werkloosheidsuitkering krijgt. Met een hogere werkloosheidsuitkering in de beginfase kan de looptijd van de uitkering worden verkort van 24 naar 18 maanden. Je verliest dan niet meteen zekerheid doordat je terugvalt in inkomen. Dit stimuleert om sneller weer aan de slag te gaan. Om werkloosheid te voorkomen, moet het voor werkgevers mogelijk zijn om op eigen initiatief de arbeidsduur te verkorten om zo werkgelegenheid te behouden. (p. 35)
Investeringsbank	Wij willen investeringen in de Nederlandse economie maximaal stimuleren. Daarvoor is nodig dat krachten in Nederland gebundeld worden. Door het samenvoegen van bestaande instituties (zoals de Bank Nederlandse Gemeenten, de Waterschapsbank, de Nederlandse Financieringsmaatschappij FMO en het Nederlandse Investerings Agentschap) en van verschillende financieringsregelingen, kan een sterke speler ontstaan. Deze instelling moet gericht zijn op het bijeenbrengen van kapitaal voor rendabele investeringen in grootschalige projecten gericht op bijvoorbeeld infrastructuur, energie, innovatie en ondernemerschap. Met een sterke Nederlandse financieringsinstelling kan bovendien extra kapitaal uit het buitenland worden aangetrokken en kan meer samenwerking worden gezocht met Europese financieringsinstellingen en institutionele beleggers. Dit stimuleert investeringen in de Nederlandse economie waarmee het Nederlandse vestigingsklimaat verder kan worden versterkt. (. 41)
Europese digitale dienstenmarkt	Europa biedt Nederland ontzettend veel kansen. De Europese interne markt is een van de grootste ter wereld. Daardoor kunnen onze ondernemers hun producten en diensten vrij aanbieden en verkopen. Dat is een groot goed, want het levert Nederland veel banen en welvaart op. Voor een goed vestigingsklimaat moet de Europese interne markt verder worden versterkt. Dit geldt vooral voor de digitale en dienstenmarkt, want deze sectoren bieden de Nederlandse kenniseconomie veel mogelijkheden om te groeien. Denk bijvoorbeeld aan het verder harmoniseren van Europese regels rondom online ondernemen, luchtvaart en de wederzijdse erkenning van diploma's en beroepskwalificaties. Of aan het verwijderen van roaming-tarieven, waardoor mobiel bellen of internetten over de

	<p>grens voordeliger wordt. Of aan het opheffen van geo-blocking waardoor je overal in Europa toegang hebt tot je eigen online content. Om die voorsprong vast te houden zijn stimulerend beleid op het gebied van onderzoek, ontwikkeling, regelgeving en cybersecurity nodig. (p. 42)</p>
Sectoroverstijgende innovatie	<p>Wij willen meer investeren in innovatie. Daarbij moeten we ons realiseren dat innovatie tijd kost en dus vraagt om investeringen voor de langere termijn. Stabiele en betrouwbare wet- en regelgeving is hierbij van groot belang. Het huidige innovatiebeleid willen we dan ook doorzetten, waarbij we goed blijven kijken of het beleid moet worden aangevuld dan wel verruimd en of extra investeringen nodig zijn. Een voorbeeld van een aanpassing is de ruimte die moet worden geboden aan sectoroverstijgende samenwerking. Belangrijke innovaties komen immers vaak voort uit een multidisciplinaire benadering. (p. 44)</p>
Kenniswerkers	<p>We willen ook meer investeren in kennis. Nederland moet aantrekkelijk zijn voor hoogopgeleide mensen met unieke talenten en goede innovatieve ideeën, en dus bijdragen aan onze welvaart. Daarom willen wij een kennismigrantenregeling op basis van een puntensysteem dat in samenspraak met het bedrijfsleven wordt opgesteld. Hierbij kijken we niet alleen naar het inkomen dat je gaat verdienen, maar ook naar je opleidingsniveau, werkervaring en taalvaardigheid. Hoe groter je mogelijke bijdrage aan de Nederlandse economie, hoe groter je kans om hier als kenniswerker aan de slag te kunnen. Daarnaast maken we het mogelijk dat werkgevers meerdere tijdelijke contracten van een langere duur kunnen aanbieden. Ook de kenniswerkers profiteren hiervan. (p. 44)</p>
Regionale kennisclusters	<p>Door middel van economische clustering en kennisdeling tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en universiteiten, versterken wij de Nederlandse innovatie- en concurrentiekracht. Het is dan ook van belang dat universiteiten, beroepsonderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven goed samenwerken. Voorbeelden van succesvolle clusters zijn Brainport Eindhoven, Food Valley in Wageningen, Healthy Ageing in Groningen, Life en Bioscience in Leiden en techniek in Delft en Enschede. Wij willen dat deze samenwerkingsverbanden, van waaruit ook succesvolle start-ups kunnen ontstaan, onderdeel blijven van het innovatiebeleid. (p. 44)</p>
Start-ups en scale-ups	<p>Start-ups en scale-ups zijn de bakermat van innovatie. Om Nederland nog interessanter te maken voor startende innovatieve ondernemingen, willen wij de gebruikelijkloonregeling voor start-ups langjarig verlagen. Dit verlaagt de belastingdruk voor startende bedrijven, waardoor er meer ruimte ontstaat om te investeren in de groei van de onderneming. Ook willen we het aantrekkelijker maken om loon uit te betalen in aandelen, zodat een start-up die nog geen winst maakt het personeel in de toekomst toch passend kan belonen voor het harde werk. (p. 44)</p> <p>Het is belangrijk dat start-ups doorgroeien naar grotere ondernemingen, ook wel scale-ups genoemd, zodat er nieuwe banen bij blijven komen. Durfkapitaal is daarvoor van groot belang. Daarom stimuleren wij het oprichten van een fonds voor durfkapitaal voor scale-ups vanuit de markt. Vanuit dit fonds kan er, mogelijk samen</p>

	<p>met cofinanciering vanuit het bedrijfsleven en pensioenfondsen, direct worden geïnvesteerd in groeiende innovatieve bedrijven. Particulieren die in durfkapitaal willen investeren, krijgen daarvoor een belastingvrijstelling binnen de inkomstenbelasting. Het fonds moet op afstand staan van de overheid. Voor goed inzicht in kansrijke innovatieve projecten is vooral kennis en ervaring uit het bedrijfsleven nodig (p. 45)</p>
Cybersecurity	<p>Het beveiligen en weerbaar maken van digitale systemen en netwerken is belangrijk om onze economie en samenleving draaiend te houden en om privacy en bedrijfsgeheimen te beschermen tegen cybercriminelen, hackers en andere actoren op het internet. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en bedrijfsleven. Nederland heeft door haar sterke positie als digitale mainport, en haar kennis op het gebied van veiligheid, een kans zich te ontwikkelen en te profileren als ‘safe place to do business’. Nieuwe, innovatieve methoden, een actieve rol van de overheid en een sterke samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven zijn nodig om bedreigingen af te wenden. Het beveiligen en weerbaar maken van digitale systemen en netwerken is essentieel om onze economie en samenleving draaiend te houden, en om privacy en bedrijfsgeheimen te beschermen tegen cybercriminelen, hackers en andere actoren op het internet. (p. 45)</p>
Fintech	<p>Dankzij innovatie en nieuwe innovatieve toetreders in de financiële sector (fintech) kan bankieren goedkoper worden en kunnen kleine en middelgrote ondernemers sneller kredieten krijgen. Succesvolle voorbeelden zijn de opkomst van mobiel bankieren en alternatieve financieringsvormen zoals crowdfunding. Wij willen dat Nederland hierin voorop blijft lopen. Om dit verder te stimuleren, moet het voor financiële start-ups mogelijk worden om een ‘bankvergunning light’ te krijgen. Bovendien willen wij dat alternatieve financieringsvormen dezelfde mogelijkheden krijgen om gebruik te maken van de garantieregeling voor bancaire financiering. En bij de evaluatie en aanpassing van de Wet financieel toezicht moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met fintech en financiële innovatie. Als het gaat om het digitale domein verdienen encryptietechnologie en datahosting extra aandacht. Het zijn essentiële onderwerpen als Nederland een rol van betekenis wil blijven spelen in het cyberdomein en in het kader van de digitale mainport in Europa. (p. 45)</p>
Administratieve lasten, factureren, minder toezicht	<p>Contact met de overheid kan bovendien eenvoudiger. Wij willen dat ondernemers zaken met de overheid zo veel mogelijk digitaal via één loket kunnen afhandelen, zodat zo min mogelijk kostbare tijd verloren gaat. Gemeenten mogen daarom maximaal één factuur per jaar sturen aan ondernemers voor alle lokale lasten. Daarnaast moet de overheid de eigen rekeningen altijd tijdig betalen. Daarnaast moet de overheid de rekeningen die zij krijgt altijd tijdig betalen, dat zal in het merendeel van de gevallen binnen dertig dagen na factuurdatum moeten zijn.</p> <p>De overheid kan bovendien meer werken vanuit vertrouwen. Overheidstoezicht kan nodig zijn om bijvoorbeeld de veiligheid en gezondheid van iedereen te kunnen beschermen. Dit toezicht kan</p>

	<p>echter wel op basis van vertrouwen plaatsvinden. Als een ondernemer controles en inspecties goed doorstaat, kunnen deze worden verminderd. Wij willen dat de inspecties waar mogelijk door één instantie op één moment worden uitgevoerd (p. 46)</p>
Digitale vaardigheden	<p>De basis van het lesprogramma, zoals rekenen, taal, aardrijkskunde en geschiedenis, moet op orde blijven. De rekentoets moet daarom ook meetellen bij het behalen van een diploma. Daarnaast willen wij dat onder andere digitale vaardigheden, ondernemen en samenwerken een vaste plek in het onderwijs krijgen. In het basisonderwijs moet er meer aandacht worden besteed aan techniek en praktische vaardigheden. Ook het leren van levensreddende vaardigheden wordt gestimuleerd. Door het curriculum te vernieuwen en dit beter af te stemmen tussen het basis- en voortgezet onderwijs, wordt de overgang naar de brugklas kleiner. (p. 50)</p>
Online onderwijs	<p>Wij willen dat online onderwijs net zo normaal en geaccepteerd binnen het hoger onderwijs. Internationalisering vindt ook plaats via open en online onderwijs. Belemmeringen voor instellingen om online onderwijs aan te bieden of voor studenten om online onderwijs – geaccrediteerd in binnen- of buitenland – te volgen moeten worden weggenomen. (p. 55)</p>
Digitale kennisinfrastructuur	<p>Digitale voorzieningen op scholen vragen om constante vernieuwing. Organisaties als Kennisnet en SURF kunnen kennis over ICT en digitalisering delen en instellingen begeleiden. Door deze slimme samenwerkingen zorgen we dat we concurrerend blijven en blijven meedingen bij het verkrijgen van onderzoeksbudgetten. (p. 55)</p>
Om- en bijScholing	<p>Om te zorgen dat iedereen aan het werk kan blijven, is toegankelijke bij- en omscholing van groot belang. Na het verlies van een baan wil iedereen zo snel mogelijk weer aan de slag. Maar als jouw sector zich in moeilijk vaarwater bevindt, is een baan niet zomaar te vinden. Dan heb je ruimte nodig om je verder te ontwikkelen. Daarom willen we de sollicitatieplicht tijdelijk opheffen als je een specifieke opleiding volgt voor een baan in een tekortsector. Daarnaast willen we dat de sociale partners de sectorale ontwikkelfondsen zo aanpassen dat leven lang leren wordt bevorderd. Dit kan bijvoorbeeld door het creëren van een nationaal scholingsfonds of een persoonlijk leven lang leren budget. Dat maakt de overstap naar een andere sector mogelijk (p. 56)</p>
Transparante zorginformatie	<p>Informatie over de kwaliteit van zorg dient actueel, volledig en transparant te zijn. Om een goede keuze te kunnen maken voor een bepaalde zorgverlener, moeten de verschillen tussen huisartsen, medisch-specialisten of verzorgingshuizen duidelijk zijn. Bijvoorbeeld hoe andere mensen een arts of zorginstelling hebben beoordeeld of hoe de continuïteit van zorg is verzekerd. Deze informatie is vaak wel bekend, maar niet altijd voldoende beschikbaar. Daarom vinden we het belangrijk dat deze informatie voor iedereen eenvoudig te vinden is. Dat geldt niet alleen voor de genezende zorg, maar ook voor de geestelijke gezondheidszorg en de langdurige zorg en ondersteuning. (p. 63)</p>
eHealth	<p>E-health en andere technologische toepassingen kunnen helpen de regie op je eigen leven te houden en de kwaliteit van leven te</p>

	<p>verbeteren. Ook kun je door verschillende toepassingen op een laagdrempelige, snelle en veilige manier in contact komen met een arts. Deze vernieuwingen willen we daarom zo veel mogelijk stimuleren. Wij juichen toe dat zorgverzekeraars bewezen effectieve en veilige e-health-toepassingen en andere vernieuwende vorm van zorg ruim baan geven in hun inkoopbeleid. Om de benodigde technologische zorgvernieuwing breed uitgerold te krijgen in de hele zorg zijn echter ook andere, private financieringsconstructies nodig dan alleen de financiering via zorgverzekeraars. Zo kunnen verzekerden profiteren van deze nieuwe mogelijkheden. We moedigen zorgverleners ook aan om het gebruik van e-health en andere technologische toepassingen in hun medische richtlijnen en protocollen op te nemen. (p. 64)</p>
Medisch dossier	<p>Voor de beste behandeling is het belangrijk dat alle medische gegevens op een veilige manier in één dossier terechtkomen. Of het nu gaat om de metingen die iemand zelf thuis heeft verricht of de resultaten van de onderzoeken in het ziekenhuis. Daardoor wordt communicatie makkelijker, kan de kwaliteit verbeteren en nemen de administratieve lasten voor zorgverleners af. De medische gegevens moeten echter altijd eigendom van de patiënt blijven. Hij of zij moet zelf kunnen bepalen met wie de medische gegevens worden gedeeld, en heeft altijd zicht op wie de gegevens inziet. Alleen bij noodgevallen mogen zorginstellingen je gegevens opvragen en moeten je dan actief daarover informeren.(p. 64)</p>
Smart mobility	<p>De ontwikkeling van nieuwe technologieën en innovaties is in de eerste plaats een zaak van kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De overheid kan ondersteuning bieden door wetgeving tijdig aan te passen om snelle toepassing van nieuwe technieken mogelijk te maken. Daarnaast kan de overheid bij de aanleg en het onderhoud van infrastructuur meer rekening houden met toekomstige ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door snelwegen zo in te richten dat zelfsturende auto's in de toekomst moeiteloos hun weg kunnen vinden. En door in wetgeving te verankeren dat de digitale informatie over zaken als rijgedrag en afgelegde routes eigendom van de automobilist is en blijft. Zonder de toestemming van de eigenaar kan informatie uit bijvoorbeeld boardcomputers en navigatiesystemen dan niet worden gedeeld.</p> <p>Op dit moment zijn overheden nog verantwoordelijk voor het verkeersmanagement en het vaststellen van omleidingsroutes. Door het beschikbaar stellen van deze informatie voor gebruik in apps, navigatiesystemen en routeplanners wordt ruim baan geboden aan innovatie en slimme(re) toepassingen. Hierdoor wordt het gebruiksgemak voor de reiziger verbeterd, kunnen samenwerkingen tussen overheid en markt leiden tot het tijdig opsporen en aanpakken van belangrijke knelpunten of kunnen nieuwe, innovatieve oplossingen worden gezocht om de bereikbaarheid te verbeteren. Ook openbaarvervoerbedrijven moeten hun reizigersinformatie en data delen en beschikbaar stellen. Zo kunnen nieuwe applicaties worden ontwikkeld die bijvoorbeeld met één druk op de knop het verschil in totale reistijd kunnen berekenen tussen een rit per auto, openbaar vervoer of fiets. Waarbij ook rekening kan</p>

	<p>worden gehouden met loopafstanden, actuele vertrektijden van het openbaar vervoer en filelengtes (p. 75)</p> <p>Het Rijk stelt de wegen en de spoor-en vaarwegen beschikbaar voor experimenten van bedrijven en kennisinstellingen. Zo kan een wildgroei aan niet op elkaar aansluitende ICT-systemen in de transportsector worden voorkomen. ICT-systemen moeten in de toekomst echter beter op elkaar aansluiten. (p. 78)</p>
Digitale infrastructuur	<p>Een solide digitale infrastructuur is de infrastructuur van de toekomst. De samenleving digitaliseert in rap tempo. Dit biedt ons land grote kansen op het gebied van innovatie.</p> <p>Breedbandverbindingen zijn nodig voor de dagelijkse levensbehoeften van gezinnen, bedrijven en zzp'ers. Maar ook om ouderen op afstand te ondersteunen, zodat ze langer thuis kunnen wonen. Om ook in de toekomst een innovatief land te blijven is het noodzaak dat Nederland ook in de digitale infrastructuur investeert. Niet alleen in de stad, maar ook het buitengebied van Nederland wordt digitaal ontsloten met toekomstbestendig internet om de aansluiting met de stad niet te verliezen. Waar lokale initiatieven vastlopen in de complexiteit van de wet- en regelgeving voor telecom willen wij dat de mogelijkheden voor die die initiatieven juridisch en financieel worden vereenvoudigd (p. 76)</p>
Energie en innovatie	<p>De technologische ontwikkeling voor het opwekken van hernieuwbare energie gaat echter snel. Daarom moeten de deadlines voor het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen wel in de tijd kunnen worden verschoven, als bijvoorbeeld blijkt dat innovatievere en goedkopere technieken voor het opwekken van duurzame energie binnen handbereik zijn, alsmede wanneer deze het maatschappelijk draagvlak vergroten. Wij willen namelijk dat er altijd ruimte is om gebruik te kunnen maken van nieuwe technieken die onze energieopwekking nog duurzamer maken, tegen mogelijk lagere kosten. (p. 86)</p>
Electronisch stemmen	<p>Stemmen doen we weer elektronisch. Er zijn tegenwoordig manieren waarop dat veilig kan. Bij stemmen met potlood is de kans op fouten met tellen veel groter. Elektronisch stemmen is ook voor mensen met een beperking een belangrijke stap. Nederlanders in het buitenland moeten via internet kunnen stemmen. We maken het voor hen makkelijker om zich te kunnen registreren. (p. 95)</p>
Open data	<p>De overheid houdt nog veel openbare, niet privacygevoelige, informatie voor zichzelf. Denk aan statistische gegevens waarmee je onderzoek zou kunnen doen. Of begrotingsgegevens, waardoor iedereen inzicht zou kunnen hebben in de besteding van ons belastinggeld. Wij willen dat iedereen daar in de vorm van goed vindbare en toegankelijke open data over kan beschikken. Deze informatie kan leiden tot nieuw onderzoek en investeringen die de Nederlandse economie ten goede komen. Alle overheidsinstellingen moeten daarvoor dezelfde normen gebruiken, zodat niet elke instelling een eigen methode ontwikkelt. Voor de ontwikkeling van de digitale infrastructuur van de overheid en de opzet van een adequate cybersecurity, is regie van groot belang. Deze moet worden belegd bij een bewindspersoon met doorzettingsmacht. (p. 96)</p>

ICT-ers bij de overheid	<p>Ook overheden hebben goede specialisten nodig, bijvoorbeeld op ICT-gebied. Het is zonde als de overheid hen niet kan betalen door de inkomensnorm en ze daardoor nog duurder moet inhuren bij bedrijven. Hoogwaardige en schaarse specialisten moeten ook door de overheid kunnen worden betaald. Als je wordt betaald met belastinggeld, hoor je daar wel rekenschap over te kunnen afleggen. (p. 96).</p>
Privacy	<p>Als je digitaal communiceert met de overheid, gaat het vaak om privacygevoelige gegevens. De verdere ontwikkeling van het DigiD-systeem moet daarom niet alleen gebruikersvriendelijk, maar ook heel goed beveiligd zijn. Dit betekent ook dat gegevens niet langs omwegen alsnog bij particuliere bedrijven terecht kunnen komen. Om ook de persoonsgegevens van zzp'ers optimaal te kunnen beschermen, willen wij dat voor zzp'ers het Burgerservicenummer (BSN) losgekoppeld wordt van hun BTW nummer.</p> <p>Wij willen een beter toezicht op overheden, instellingen en bedrijven die persoonsgegevens verzamelen. De toezichthouder (de Autoriteit Persoonsgegevens) toetst dan niet meer per geval. In plaats daarvan wordt bij iedere instelling – óók bij overheidsinstellingen – gecontroleerd of de bescherming van de persoonsgegevens op orde is. Bij veilig omgaan met persoonsgegevens hoort ook het minder verspreiden van persoonsgegevens. We willen dat er voortdurend kritisch gekeken wordt naar alle organisaties die gegevens ontvangen uit de Basisregistratie Personen (zgn. 'afnemers'). In het bijzonder willen we dat kerken geen automatische toegang meer krijgen tot persoonsgegevens.</p> <p>Bedrijven en particulieren hebben een eigen verantwoordelijkheid (en de plicht) om persoonsgegevens goed te beveiligen. Dit geldt uiteraard ook voor gegevens die de overheid opslaat. Die gegevens moet de overheid goed beveiligen. Ook de werkplekken van de overheid moeten goed worden beveiligd. Alleen een antivirusprogramma is niet genoeg. Digitale inbraken moeten te zien zijn op het netwerk, zodat de overheid tijdig kan ingrijpen. De privacywetgeving komt uit de tijd dat de bescherming was gericht op de opslag van gegevens. Deze regelgeving wordt herzien, waarbij het gebruik van gegevens centraal komt te staan. Nederland zet zich ook in Europees verband hiervoor in.</p> <p>De hoeveelheid en de beschikbaarheid van onze data groeit enorm door de digitalisering van onze samenleving. Wij volgen deze ontwikkeling op de voet zodat deze ontwikkeling niet de vrijheid van mensen beperkt. Zonder privacy bestaat immers geen vrijheid. Ook geeft de overheid voorlichting over de gevolgen van deze digitalisering. Nederland moet een voorloper blijven als 'dataneutraal' land, zodat bedrijven en particulieren onbespied hun eigen keuzes kunnen blijven maken.</p> <p>Het recht op privacy is echter niet absoluut. Als iemand een terroristische daad of een andere ernstige misdaad heeft gepleegd - of als er zeer sterke aanwijzingen zijn dat hij dat gaat doen - verspeelt hij zijn recht op privacy. De veiligheid van Nederland en van individuele Nederlanders staat dan immers voorop. Dit mag niet willekeurig worden toegepast, maar alleen bij gerichte</p>

	<p>opsporingsactiviteiten en operaties. Het aftappen van telefoons van bijvoorbeeld terrorismeverdachten valt daaronder. In het bijzonder willen we de privacy van kinderen waarborgen. Zeker als ze in een kwetsbare positie zitten en onder toezicht van jeugdzorg staan. Alleen ambtenaren die betrokken zijn bij de zorg krijgen in beveiligde systemen toegang tot de gegevens van kinderen. Andere ambtenaren niet. Gemeenten moeten dit zo snel mogelijk op orde brengen. Burgemeesters hebben wel toegang, zodat ze eventueel kunnen ingrijpen als het mis dreigt te gaan. (p. 97).</p>
Blauwe enveloppe	<p>Steeds meer zaken moeten 'online' worden gedaan. Deze technologische ontwikkeling gaat snel. Voor sommigen mensen te snel. De blauwe enveloppe van de belastingdienst moet daarom behouden blijven voor wie niet mee kan komen met deze ontwikkeling. Zij moeten in staat blijven om op hun vertrouwde manier met de overheid te communiceren. (p. 100)</p>